

ZARYS HISTORII KLUBU WODNEGO PTTK „SZRON” W ŻAGANIU W LATACH 1977-2012

Do roku 1977 w Zakładach Metalowych „Polar” istniało koło PTTK „Szron” turystyki pieszej prowadzone przez Tadeusza Zubczyńskiego. Z chwilą powstania sekcji turystyki kajakowej założonej przez Wiktora Jałuszewskiego, Jerzego Smolarka i Ryszarda Dyrkacza, sekcja turystyki pieszej rozpadła się a całość dokumentacji koła przejął Ryszard Dyrkacz.

W kwietniu 1977 r. na walnym zebraniu członków koła, wybrano nowy skład Zarządu Koła. Prezesem wybrano kolegę Ryszarda Dyrkacza, vice prezesem Wiktora Jałuszewskiego a sekretarzem i zarazem skarbnikiem Ryszarda Jędrzejczyka.

Należy dodać, że koło powstało z inicjatywy ZSMP i organizacja ta utrzymywała przez długi czas patronat nad działalnością Koła jak również ówczesny Dyrektor Zakładu Klimas Józef a zarazem Prezes Oddziału PTTK-Żagań.

W chwili powstania klub liczył dziewięć osób, miał do dyspozycji zaledwie trzy kajaki własne, tzw. „dykciaki” oraz cztery pożyczone z ośrodka PTTK w Gorzupi, sześć wiosła, kilka kapoków, które otrzymał z zakładu pracy, ówczesnego Polaru. Z PTTK-u klub otrzymał kolejne trzy kajaki, które wyremontowano w zakładzie. W budynku przy ulicy Konopnickiej nad rzeką Czarną, który „Szron” otrzymał od Polaru, urządzono zaplecze oraz przechowalnię sprzętu.

Od samego początku istnienia Klubu jego członkom przyświecała myśl o organizowaniu spływów turystyczno- rekreacyjnych jak i zawodów kajakarskich. W dniach 21-24.07.1977 r. kajakarze ze „Szronu” wielkim nakładem sił zorganizowali pierwszy kajakowy spływ rzeką Bóbr z Bolesławca do Żagania. W spływie uczestniczyło 10 osób płynących na sprzęcie wypożyczonym z Ośrodka Turystycznego PTTK Gorzupia.

Dnia 03.02.1979 r. Koło zorganizowało I-szy Zimowy Spływ Kajakowy z Żagania do Krzystkowic. Uczestniczyło w nim siedem osób. Do roku 2012 odbyło się 18 spływów zimowych a ich trasa sukcesywnie ulegała zmianie stając się z

biegiem czasu coraz trudniejsza i wymagając od uczestników większych umiejętności, doświadczenia i lepszego sprzętu.

Co roku organizowane były coraz trudniejsze i niebezpieczniejsze trasy spływów kajakowych np. w leszczyńskim na Szlaku Konwaliowym (1978) czy I nocny spływ Kajakowy rzeką Bóbr (1980) z Żagania do Dychowa. W późniejszym okresie działalności członkowie klubu uczestniczyli w spływach i obozach na takich rzekach jak: Krutynia, San, Dunajec, Biebrza, Czarna Hańcza, Parsenta, Rega, Narew, Soła.

Klub również organizował spływy zagranicą np.: w Czechachostrowacji rzeką Wełtawą i Sazawą, czy Bługarii rzeką Maricą, gdzie jego członkowie odkrywali nowe szlaki, jeziora, kanały oraz szukali przygód, nowych doznań i wyzwań.

Na przełomie sierpnia i września 1980 r. członkowie koła zbudowali wiatę na sprzęt wodniacki znajdującą się na terenie Zakładów Metalowych „Polar”. W tym samym roku koło wsparte finansowo przez Kierownictwo Zakładu oraz wypracowane pieniądze przy mieleniu polistyrenu (każdy z pracujących miał do zmielenia 1200kg.) za 32 tys. zł. zakupiło z demobilu samochód Gaz 69 zwany przez członków klubu „Mamuśką” a kierownictwo działu transportu zakładu przekazało przyczepkę samochodową.

Z dniem 01.10.1985 roku istniejąca na terenie zakładu sekcja żeglarska ze względu na kłopoty kadrowe weszła uchwałą zarządu w skład klubu wraz z posiadanym sprzętem. W wyniku zaistniałej sytuacji klub kajakarski wzbogacił się o wiatę na terenie zakładu a w niej jacht Mak 444 „Szuwarek”, łódź wiosłową, dwie łodzie jachtowe Mak super 333, oraz bazę, którą był wydzierżawiony domek campingowy nad jeziorem zbąszyńskim od PZW koła nr 1 ze Zbąszynia. W kolejnym roku członkowie klubu zbudowali nad jeziorem pomost i wykopali studnię głębinową na ujęcie wody do mycia i prania

Już w roku 1984 zarząd klubu wystąpił do kierownictwa zakładu z propozycją wybudowania stancji wodnej a przy niej hangaru na sprzęt wodny.

Zajęciem pierwszego miejsca drużynowo przez kajakarzy Klubu Wodnego „Szron” zakończył się Centralny Spływ Kajakowy rzeką Bóbr, który odbył się w dniach 08-12.05.1985 r. na trasie z Lwówka Śląskiego do Żagania. W skład zwycięskiej drużyny wchodził: Zygmunt Orman, Mirosław Woch, Ryszard Dyrkacz, Tadeusz Jadczak, Piotr Bartmiński, Jacek Kozakiewicz, Leszek Szymonik, Jerzy Kuźniar, Lesław Kulej, Jerzy Szopa, Wiktor Dybowski.

Spływ ten odbył się pod hasłem „Bóbr –rzeka Piastów” i zorganizowano go z okazji 40-lecia powrotu Ziem Zachodnich i Północnych do Polski. **W spływie wzięło udział ponad czterystu uczestników.**

Zgodnie z uchwałą zarządu klubu z listopada 1987 r. zarząd klubu wystąpił do Kierownictwa Zakładu, Rady Pracowniczej i Zarządu Zakładowego Niezależnego Solidarnego Związku Zawodowego Pracowników Polar o przyznanie kwoty pieniężnej w wysokości 2,5ml. złotych na zakup jachtu Mak 707. W miesiącu marcu 1988 roku klub otrzymał pieniądze i złożył zamówienie w Zakładzie Szkutniczym w Kaliszu. Jacht został odebrany przez członków klubu w dniu 28.12.1988 r. i przewieziony samochodem klubowym do zakładu gdzie w drodze konkursu zakładowego otrzymał nazwę „Kasztelan Żagański” i został zwodowany w jeziorze zbąszyńskim.

Po kilku latach oczekiwań, w październiku 1988 roku ruszyła budowa hangaru, w którym znalazły się warsztaty, biuro, garaż na samochód i przyczepki a także główna hala na przechowywanie sprzętu wodnego. Pracę nad stacją ukończono w 1989 roku. Stacja została umiejscowiona przy strzelnicy Klubu Strzeleckiego „Polar” nad rzeką Czarną przy ulicy Konopnickiej. Ciężkie, toporne i trudne w ogarnięciu „dykciaki”, zastąpiono lekkimi, plastikowymi i zwrotnymi kajakami.

W międzyczasie wodniacy dorabiali się coraz nowszego sprzętu a młodzi adeptci brali udział w międzynarodowych spływach kajakowych. W 1988 roku „Szron” zdobył pierwsze miejsce w drużynowych zawodach województwa zielonogórskiego.

Z dniem 25.08.1989 r. zawiązała się przy Klubie Wodnym PTTK „Szron” Sekcja Turystyki Górskiej w skład której wchodził: Stanisław Maziarz; Jarosław Jurga; Stanisław Rudnicki. Podczas zebrania członków sekcja wyznaczyła sobie za cel rozpropagowanie wśród pracowników Zakładu Zmechanizowanego Sprzętu Domowego „Polar” turystyki górskiej jako formy wypoczynku czynnego.

W 1990 roku członkowie odbyli pierwszy morski rejs po Zatoce Gdańskiej, potem Morzem Bałtyckim do Kopenhagi.

Nawiązano kontakt z czeskim klubem z Lanskorun, który wyszkolił kilku członków „Szronu” w kajakarstwie górskim.

Po upadku zakładu Polar, przy którym funkcjonował klub stracono bezpowrotnie jacht „Mak” 707 i samochód do przewozu sprzętu typu „Nysa”, które

sprzedał syndyk. Kajakarze przetrwali ciężkie chwile i prowadzi w dalszym ciągu działalność turystyczną zarówno w sekcji wodnej jak i górskiej.

W dniu 13.05.1992 r. Przedsiębiorstwo Produkcji Sprzętu Domowego Zamex (ówczesna nazwa zakładu, przy którym funkcjonował klub) przekazało do nieodpłatnego używania przez klub samochód towarowo-osobowy marki Nysa T-522.

Z okazji 20-lecia działalności dnia 20 czerwca 1997 r. członkowie Klubu Wodnego PTTK „Szron” zostali wyróżnieni:

- Złotą honorową odznaką PTTK – Ryszard Dyrkacz,
- Srebrną honorową odznaką PTTK – Zdzisław Małkiewicz,
- Dyplomem PTTK – Maria Dyrkacz,
- Dyplomem PTTK – Stanisław Maziarz,
- Medalem PTTK za pomoc i współpracę – Jan Marcinkowski,
- Medalem PTTK za pomoc i współpracę – PPSD ZAMEX odebraną przez Jerzego Ossowskiego.

Zgodnie z uchwałą z zebrania ogólnego członków klubu z dnia 21.01.1999 r. w miesiącu maju przebudowano stanicę. W miejsce biura i magazynku uzyskano klubokawiarnię, w której znalazł się kominek i uzyskano przestrzeń na 24 miejsca siedzące dla członków klubu i ich gości. W części na sprzęt znajduje się 19 kajaków należących do klubu.

W związku z propozycją odkupienia od klubu spisanego ze stanu z powodu dużego wyeksploatowania jachtu Mak 444 „Szuwarek” klub podjął uchwałę o jego sprzedaży a pozyskane fundusze przeznaczył na bieżące wydatki.

Po blisko dwudziestoletniej przerwie z inicjatywy Klubu Wodnego PTTK „Szron”, Stowarzyszenia Turystycznego „Piechur” oraz Speleoklubu „Bobry” w dniach 19-20.06.1999 r. odbyły się VI Ogólnopolskie Spotkania z Piosenką Turystyczną i Żeglarską. Była to kontynuacja pięciu edycji Lubuskiej Giełdy Piosenki Turystycznej, która odbywała się na żagańskim basenie w latach siedemdziesiątych jak również w okresie późniejszym na podzamczu przy Żagańskim Pałacu Kultury oraz na bulwarze nad Bobrem za kinem Meteor. Ogólnopolskie Spotkania z Piosenką Turystyczną i Żeglarską zorganizowane przez żagańskie kluby turystyczne „Szron”, „Piechur” i „Bobry”.

Występowały tu min: EKT z Gdyni, „Małżeństwo z Rozsądku” „Kazik i Przyjaciele”, „Zakaz Wyprzedzania” z Łodzi, „Zielonym do Góry” z Zielonej Góry, „Sąsiedzi Gustawa” z Bydgoszczy, „nic Wielkiego” z Warszawy, Mietek Folk, Orkiestra „Samanta” z Wrocławia, drugie „Pure Nature” z Łodzi, „Kuśka Braders” oraz Jurek Filar, „Zejman i Garkumpel” „Róża Wiatrów” z Wrocławia.

Łącznie do roku 2006 odbyło się XII Ogólnopolskich Spotkań z Piosenką Turystyczno Żeglarską a ich kontynuacja są coroczne spotkania z piosenką turystyczno-żeglarsko i harcerską w stolicy Klubu Szron.

W momencie ogłoszenia upadłości PPSD Zamex tj. 10.listopada 2000 r., członkowie klubu rozpoczęli starania o zatrzymanie jak największej części majątku klubowego. W wyniku ogłoszenia przetargu nieograniczonego na sprzedaż majątku zakładu klub utracił jacht Mak 707, samochód do przewozu sprzętu i przyczepkę.

Wychodząc naprzeciw ciągłemu zapotrzebowaniu na imprezy dostępne dla każdego mieszkańca miasta w dniu 12.10.2002 r. Zarząd Klubu Wodnego PTTK „Szron” przy współpracy OSiR-u w Żaganiu pod patronatem Burmistrza Miasta Żagania i Zarządu Oddziału PTTK zorganizował Turystyczno-Krajoznawczy Cross Rowerowy liczący 9,5 kilometra. Był to pierwszy Cross Rowerowy z jedenastu jak do tej pory zorganizowany przez Klub w okolicy Stacji, który na stałe wpisał się w program imprez masowych miasta Żagania. Trasa wyścigu ulegała ciągłym zmianom lecz dalej ma on charakter Crossu dla każdego bez względu na wiek.

W ramach dotacji z Unii Europejskiej w roku 2005 Klub wzbogacił się o cztery kajaki dwuosobowe klasy turystycznej i jedno „kanoue”.

21.11.2006 r. Klub otrzymał „ODZNAKĘ HONOROWĄ ZA ZASŁUGI DLA TURYSTYKI” od Ministra Gospodarki Piotra Woźniaka.

Kolejnym wyzwaniem podjętym przez członków klubu było zorganizowanie w dniach 24-26.09.2010r. I Ogólnopolskiego Jesiennego spływu Kajakowego „Nysa Łużycka” na trasie Porajów – Pieńsk, którego pomysłodawcą był kolega Olek Czerwonajcio. W roku następnym został powtórzony i cieszy się ogromną popularnością wśród kajakarzy z całej Polski a frekwencja w spływie przerosła oczekiwania organizatorów.

W dniu 19.12.2010r. przy Klubie powstało „ Stowarzyszenie Turystyki Wodnej Szron-Czerna”.

Klub Wodny Pttk „SZRON” w czasie swej 35 letniej działalności podczas przemierzania w sposób zorganizowany jak i indywidualny większości wód śródlądowych Polski oraz innych państw takich jak Czechosłowacja, Niemcy, Ukraina, Bułgaria i wiele innych, realizował swoje zamierzenia statutowe jak również działał na wielu innych kierunkach zarówno w zakresie krzewienia odpowiednich postaw wobec turystyki i rekreacji jak również propagowaniu sportów wodnych oraz innych(chociażby rajdów aut terenowych, strzelectwa itp.) . Cechą rozpoznawczą dla klubu jest to, że wszystko co robimy dla siebie jest robione z myślą o naszym mieście i jego mieszkańcach jak również o jego ciągłym propagowaniu w całym kraju, równocześnie zwracając uwagę na piękno Żagańskiej krainy w której przyszło nam żyć a której to inni mogą nam pozazdrościć.